

Suhtlemine on lapse arengu võti.

3 esimest eluaastat.

Kuigi iga lapse kõne on mõneti erinev, on ühevanuseliste laste kõnes sarnased jooned ja seaduspärasused. Laps hakkab rääkima siis, kui tal on normaalne kuulmine ning temaga kõnelevad ja suhtlevad lähedased inimesed: ema, isa, vanavanemad, õed-vennad, õpetajad, sõbrad. Seega tuleb juba alates sünnist lapsega pidevalt tegeleda: rääkida rahuliku häälega, talle laulda, teha lõbusaid suu- ja keeleharjutusi, huultega puristada, esemeid ja tegevusi nimetada. Täiskasvanu peaks oma igapäevaseid lapsega tehtavaid toiminguid (mähkimine, vannitamine, söötmine) saatma kõnega, nii mõistab laps sõnade tähendust ja tunneb suhtlemisest rõõmu. Täiskasvanu kõne peaks olema ilmekas, keeleliselt õige, hääldus selge, tempo aeglane. Õige pea hakkab imik täiskasvanut jäljendama, ise häälsusi tegema, koogama ja lalisema: tulevad esimesed silbid ja 1. eluaastal ka sõnad.

Aastane laps peaks ütlema üksikuid sõnu (emme, tita, õue, juua, aitäh), mõistma lähedaste inimeste lihtsamaid korraldusi (ei tohi, anna, pane, tule siia) ning reageerima oma nimele.

Kui laps on **2-3-aastane**, tuleks lasta tal rääkida, leida aega tema ärakuulamiseks ning küsimustele vastamiseks. Sel perioodil areneb tormiliselt lapse sõnavara. Selles vanuses peaks laps mõistma keerulisemaid korraldusi ning kasutama vähemalt 2-3-sõnalisi lauseid. 3-nda eluaasta lõpuks kasutab laps ka mitmust ning mõningaid käände- ja pöördelõppe.

3-4-aastasele lapsele on oluline pakkuda eakaaslaste seltskonda, kus mängu käigus ja sõpradega suheldes kõne aina edasi areneb. Lapsele tuleks palju raamatuid ette lugeda ning lasta tal endal ka jutustada. Selles vanuses lapse kõne sarnaneb grammatiliselt üha rohkem täiskasvanu omaga, lapse kõnest peavad nüüd aru saama ka võõrad täiskasvanud.

Seega võib öelda, et **3 esimest eluaastat on kõne arengu seisukohalt ülitähtsad**, tegematajätmissi on hiljem väga raske parandada. Kui kolme-aastase lapse kõne pole kuulajale arusaadav, kui laps ei mõista talle antud korraldusi või kui lapsel puudub lauseline kõne, tuleks viivitamatult logopeedi poole pöörduda.

Samuti tuleks logopeedi poole pöörduda nõu ja abi saamiseks, kui lapse kõnes puudub üks või mitu häälikut, need on asendunud teiste häälikutega, esineb vale hääldus (enamasti r, s, v, j, k, õ), kui laps kogeleb, kui esineb huule- või suulaelõhe, kui lapsel on raskusi lugema- kirjutama õppimisel. Oluline on logopeedi poole pöörduda ka juhul, kui lapsel on olnud sünni- või hilisem trauma (näiteks - sündinud hapnikuvaeguses). Kõne kontroll on vajalik ka juhul, kui laps on tihti haige või kui lähisugulaste hulgas esineb kõneprobleeme.

Sõna logopeed pole ammu enam võõras termin. Sellega on kokku puutunud paljud lapsevanemad. Juba kolm aastakümnet on Õismäel kauni emakeele lihvimisega tegelenud Tallinna Nurmenuku Lasteaia logopeedid. Logopeedid ootavad lapsevanemaid, kes tunnevad, et nende laste kõnega on probleeme.

Konsultatsioonile saab tulla aadressil Õismäe tee 26, registreerudes eelnevalt telefonil: 6573937

Igal kevadel komplekteeritakse eelseisvaks sügiseks kõneravirühmi (tasandusrühmi) eelkooliealistele lastele (vanuses 3-7 aastat), kellele on vajalik süvendatud ning individuaalne kõneravi. Tasandusrühmades on 12 last, keda õpetavad/abistavad eriettevalmistusega spetsialistid: logopeed, rühma õpetajad, õpetaja abi, muusika- ja võimlemisõpetaja ning lasteaia arst. Vajadusel kaasatakse perearste, psühhiaatreid, neurolooge, silma-, nina-kõrva-kurguarste, psühholooge jne.

Mida varasem on abi, seda suuremad on võimalused lapse kõne koolieaks korda saada. See tagab hea õppeedukuse, väldib võimalikku koolistressi ning annab lapsele vajaliku enesekindluse kogu edaspidiseks eluks.

Kõiki toredaid lapsi ja nende emasid-isasid ootama jäädes logopeedid:

Tallinna Nurmenuku lasteaia logopeedid:

Liivi Parma, Kristiina Tånava, Ave Ojaste-Puhakka.